

Plantenverzamelaars en botanici in de 20e eeuw: Zuid-Afrika

Nog steeds komen er nieuwe bolgewassen bij. In deze aflevering van De Wereldbol schetst Peter Knippels de activiteiten van een aantal plantenverzamelaars en botanici die actief waren in de 20e eeuw in Zuid-Afrika.

Tekst en foto: Peter Knippels

De interesse van Robert Allen Dyer (1900-1987) in de flora wordt, net als bij veel andere botanici, gewekt in zijn jeugd. In zijn autobiografie in *Herbertia* 1948 ter gelegenheid van de toekenning van The Herbert Medal, schrijft hij dat op een steenworp van zijn ouderlijk huis in Pietermaritzburg *Crinum* en *Cyrtanthus* groeiden. Na zijn opleiding gaat hij werken bij het Albany Museum in Grahamstown als assistent van Selmar Schonland (1860-1940). De van geboorte Duitser Schonland is oprichter van de botanische afdeling van Rhodes University. Deze universiteit is nauw gelieerd aan het Albany Museum. Daarnaast is Schonland actief in verschillende botanische verenigingen in Zuid-Afrika. Als Schonland in 1926 met pensioen gaat, volgt Dyer hem op. Ook wordt hij curator van het Albany Museum Herbarium. In hetzelfde jaar starten de Zuid-Afrikaanse overheid en Royal Botanical Gardens Kew een uitwisselingsprogramma voor Zuid-Afrikaanse botanici. Zij kunnen voor een periode van twee tot drie jaar werken in Kew. In 1931 krijgt Dyer deze mogelijkheid en hij verblijft drie jaar in Engeland. Na zijn terugkeer wordt hij aangesteld bij het National Herbarium in Pretoria. Hij wordt hiervan directeur in 1944 en behoudt deze positie tot zijn pensionering in 1963. Dyer verdient zijn sporen met taxonomisch onderzoek aan succulenten (met name *Euphorbia* en *Crassula*) en Zuid-Afrikaanse *Amaryllidaceae*. Hij publiceert hier veel over. In totaal staan er zo'n 450 publicaties op zijn naam. Dyer heeft een groot aantal succulenten en bolgewassen

beschreven, waaronder *Cyrtanthus speciosus*, *Haemanthus namaquensis* en *Clivia caulescens*.

HAEMANTHUS

Net als vele andere botanici wordt de interesse in natuur en planten bij Deidre Snijman (1949) gewekt in haar jeugd. In haar opleiding aan de Universiteit in Pietermaritzburg specialiseert ze zich in plantkunde. Na haar opleiding treedt Snijman in 1974 in dienst bij het Compton Herbarium, onderdeel van Kirstenbosch Botanical Garden in Kaapstad. Snijman werkt nog steeds als taxonoom bij dit herbarium. In 1984 verschijnt het eerste boek van haar hand: *A revision of the genus Haemanthus L. (Amaryllidaceae)*. Dit boek is een revisie van het geslacht *Haemanthus*. In 1994 verschijnt de revisie van de geslachten *Hessee* en *Strumaria* in *Systematics of Hessee, Strumaria and Carpolyza (Amaryllidaceae: Amaryllidaceae)*. Snijman promoveert op deze publicatie. Het werkveld van Snijman beperkt zich niet tot de *Amaryllidaceae*. Ze doet ook onderzoek aan *Hypoxidaceae*. Een collega van Snijman bij het Compton Herbarium is John Manning. Het werkterrein van Manning is onder andere de familie der *Iridaceae*: taxonomie en de ontwikkelingsbiologie in deze familie. Manning heeft verschillende boeken geschreven, waaronder: *Gladiolus in Southern Africa* met Peter Goldblatt, samen met Molly Dannenmaier en Peter Goldblatt 'The Iris Family', 'The Colour Encyclopedia Of Cape Bulbs' met Peter Goldblatt en Deidre Snijman en 'Southern Wild Flowers' met Colin Paterson-Jones.

LACHENALIA

Graham Duncan (1959) treedt in 1979 in dienst van Kirstenbosch Botanical Gardens in Kaap-

stad, waar hij nog steeds werkt. Heden ten dage in de functie van beheerder van de collectie van Zuid-Afrikaanse bolgewassen. De planten worden in potten onder een afdak geteeld (zie foto). Dit om ze te beschermen tegen de winterregens. Deze collectie staat achter slot en grendel en staat niet open voor het publiek. Bloeiende planten uit deze verzameling worden in de Conservatory getoond. Duncan legt zich toe op het geslacht *Lachenalia*, resulterend in 'The *Lachenalia Handbook*' in 1988, in 2012 sterk uitgebreid tot *The Genus Lachenalia*. In dit boek een revisie van het geslacht. In 2005 promoveert hij aan de University of Kwazulu-Natal. Duncan heeft een groot aantal wetenschappelijke en populaire artikelen en boekwerken op zijn naam staan.

De carrière van Ernst van Jaarsveld start in 1974 als hij in dienst treedt van The South African National Biodiversity Institute. Tegenwoordig is hij curator van de Conservatory in Kirstenbosch Botanical Gardens. Het kassencomplex is gebouwd in 1995-1996 en is ingericht door Van Jaarsveld. Centraal in het complex is de succulente vegetatie van Zuid-Afrika geplant, naar regio, met in het midden een grote baobab boom. In de vier hoeken staan collecties varens, inheemse bolgewassen, *Welwitschia* en levende steentjes en andere succulenten.

BESCHEIDEN

De mensen hierboven beschreven hebben tenminste een ding gemeen. Ze zijn allen bescheiden. Op Dyer na heb ik de andere vier ontmoet en kan ik het uit eigen ervaring benamen. Dyer beschrijft deze eigenschap erg mooi in zijn autobiografie uit 1948: 'The preparation of an autobiography is the penalty expected of a Herbert Medalist.'